

Luonnon ennallistaminen: neuvosto ja parlamentti yhteisymmärrykseen uusista säännöistä heikentyneiden luontotyyppien ennallistamisesta ja säilyttämisestä EU:ssa

Tähän lehdistötiedotteeseen on 22. marraskuuta 2023 lisätty alustavan yhteisymmärryksen teksti.

Neuvoston puheenjohtajamaan ja Euroopan parlamentin edustajat ovat päässeet alustavaan poliittiseen yhteisymmärrykseen luonnon ennallistamista koskevasta asetuksesta. Ehdotuksella otetaan EU:ssa käyttöön toimia, joilla ennallistetaan vähintään 20% maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä sekä kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit vuoteen 2050 mennessä. Ehdotuksessa asetetaan erityiset oikeudellisesti sitovat tavoitteet ja velvoitteet luonnon ennallistamiselle kaikissa luetelluissa ekosysteemeissä – aina maatalousmaista ja metsistä merien, makeanveden ja kaupunkien ekosysteemeihin.

Asetus on olennainen osa vuoteen 2030 ulottuvaa biodiversiteettistrategiaa. Sen avulla EU voi täyttää kansainväliset sitoumuksensa, etenkin vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen, joka hyväksyttiin biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen osapuolten konferenssissa (COP15) vuonna 2022.

Lainsäätäjien on vahvistettava ja hyväksyttävä alustava yhteisymmärrys virallisesti ennen kuin se astuu voimaan.

Edessämme on dramaattinen todellisuus: EU:n luonto ja sen monimuotoisuus ovat vaarassa, ja niitä on suojeltava. Olen ylpeä, että neuvosto ja parlamentti ovat päässeet yhteisymmärrykseen välttämättömästä luonnon ennallistamista koskevasta laista, joka on ensimmäinen laatuaan. Sen avulla voimme palauttaa terveet luonnon monimuotoisuuden tasot kaikissa jäsenmaissa ja suojella luontoa tulevia sukupolvia varten. Samalla torjumme ilmastomuutosta ja pidämme kiinni ilmastositoumuksistamme.

Teresa Ribera Rodríguez, Espanjan vt. kolmas varapääministeri, ekologisesta siirtymästä ja väestöhaasteista vastaava ministeri

Soveltamisala ja asetuksen tavoitteet

Uudet säännöt auttavat **ennallistamaan heikentyneitä ekosysteemejä** jäsenmaiden maa- ja merialueilla, saavuttamaan ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevat EU:n yleiset tavoitteet sekä parantamaan **ruokaturvaa**. Asetuksessa edellytetään, että jäsenmaat ottavat käyttöön toimenpiteitä, joilla ennallistetaan vähintään **20% EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä**.

Asetus kattaa useita maa-, rannikko- ja makeanveden ekosysteemejä, kuten niityt, metsät, joet ja järvet, sekä meriekosysteemejä, kuten meriheinä-, sieni- ja korallipohjat (lueteltu liitteissä I ja II). Siinä edellytetään, että jäsenmaat ottavat **vuoteen 2030 mennessä** käyttöön toimia, joilla ennallistetaan kummassakin liitteessä luetelluista heikkokuntoisista luontotyypeistä **vähintään 30%**. Lainsäätäjät sopivat, että jäsenmaat voivat vuoteen 2030 saakka priorisoida Natura 2000 -alueita, kun ne ottavat käyttöön asetuksessa säädettyjä ennallistamistoimia.

Jäsenmaiden on myös otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla ennallistetaan **huonokuntoisista luontotyypeistä vähintään 60% vuoteen 2040 mennessä** ja vähintään **90% vuoteen 2050 mennessä**. Asetukseen lisättiin joustavuutta yleisten ja laajalle levinneiden luontotyyppien osalta.

Huonontumisen estämistä koskeva vaatimus

Tekstissä on vaatimus estää merkittävä heikkeneminen ennallistamistoimenpiteiden kohteena olevilla alueilla, jotka ovat saavuttaneet hyvän tilan, ja alueilla, joilla esiintyy liitteissä I ja II lueteltuja maa- ja meriluontotyyppisiä. Lainsäätäjät päättivät tehdä tästä vaatimuksesta **toimintaperusteisen**. Vaatimusta mitataan luontotyyppitasolla.

Pölyttäjäkantojen elvyttäminen

Luonnonvaraisten pölyttäjien määrä ja monimuotoisuus Euroopassa ovat vähentyneet dramaattisesti viime vuosikymmeninä. Tämän vuoksi asetuksessa asetetaan jäsenmaille erityisvaatimuksia, joiden mukaan niiden on otettava käyttöön toimenpiteitä **pölyttäjäkantojen vähenemisen pysäyttämiseksi** viimeistään vuoteen 2030 mennessä. Komissio hyväksyy delegoituja säädöksiä, joilla vahvistetaan tieteeseen perustuva menetelmä pölyttäjien monimuotoisuuden ja populaatioiden seuraamiseksi. Jäsenmaiden on näiden säädösten perusteella seurattava edistymistä tässä asiassa vähintään kerran kuudessa vuodessa vuoden 2030 jälkeen.

Ekosysteemikohtaiset velvoitteet

Asetuksessa asetetaan erityisvaatimuksia erityyppisille ekosysteemeille.

Maatalouden ekosysteemit

Asetuksessa edellytetään, että jäsenmaat toteuttavat toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan kasvava suuntaus vähintään kahdessa seuraavista kolmesta **indikaattorista**:

- niittyperhosindeksi
- sen maatalousmaan osuus, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä
- orgaanisen hiilen määrä viljelymaan kivennäismaassa

Siinä asetetaan myös aikasidonnaiset tavoitteet viljelymaiden lintuindeksin nostamiseksi kansallisella tasolla.

Lainsäätäjät sopivat, että jäsenmaille annetaan joustovaraa **turvemaiden uudelleenasittämisen** osalta, koska mainitut velvoitteet vaikuttavat joihinkin maihin suhteettomasti. Tekstissä asetetaan tavoitteeksi ennallistaa 30% maatalouskäytössä olevista kuivatuista turvemaista vuoteen 2030 mennessä, 40% vuoteen 2040 mennessä ja 50% vuoteen 2050 mennessä. Ne jäsenmaat, joihin tämä vaikuttaa voimakkaasti, voivat soveltaa alhaisempaa prosenttiosuutta. Ennallistamistoimenpiteisiin kuuluu kuivattua turvemaata olevan eloperäisen maaperän uudelleenasittämisen. Tämä auttaa lisäämään biologista monimuotoisuutta ja vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä. Lainsäätäjät olivat yhtä mieltä myös siitä, että uudelleenasittämistavoitteiden saavuttamisesta ei aiheudu velvoitteita viljelijöille ja yksityisille maanomistajille.

Metsäekosysteemit

Sovitun tekstin mukaan jäsenmaiden on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla parannetaan **metsäekosysteemien** biologista monimuotoisuutta ja saadaan nousuun tietyt indikaattorit, joita ovat esimerkiksi pystyyn kuolleet ja maahan kaatuneet **kuolleet puut** sekä yleisten metsälintujen indeksi, ottaen samalla huomioon metsäpalojen riski.

Lainsäätäjät ovat myös lisänneet säännöksen, jossa kehoitetaan jäsenmaita osallistumaan vähintään **kolmen miljardin uuden puun** istuttamiseen EU:n tasolla vuoteen 2030 mennessä.

Kaupunkien ekosysteemit ja joki yhteydet

Kaupunkiekosysteemien osalta neuvosto ja parlamentti sopivat, että jäsenmaiden olisi lisättävä **kaupunkien viheralueiden** määrää, kunnes saavutetaan tyydyttävä taso. Jäsenmaiden olisi niiden mukaan myös varmistettava, että kaupunkien viheralueita ja puuston latvuspeittoalaa ei menetetä nettomääräisesti asetuksen voimaantulon ja vuoden 2030 lopun välisenä aikana lukuun ottamatta tilanteita, joissa kaupunkien ekosysteemeistä yli 45% on jo viheralueita.

Alustavaan yhteisymmärrykseen sisältyy jäsenmaiden velvoite tunnistaa ja poistaa pintavesien **yhteyksien keinotekoiset esteet**, jotta vähintään 25 000 kilometriä jokia voidaan muuttaa vapaasti virtaaviksi joiksi vuoteen 2030 mennessä, sekä säilyttää ennallistetut luonnolliset joki yhteydet.

Kansalliset ennallistamissuunnitelmat

Uusien sääntöjen mukaan jäsenmaiden on toimitettava komissiolle säännöllisin väliajoin **kansalliset ennallistamissuunnitelmansa**, joista käy ilmi, miten ne aikovat saavuttaa tavoitteensa. Niiden on myös seurattava edistymistään ja raportoitava siitä.

Lainsäätäjät soveltavat tähän vaiheittaista lähestymistapaa. Jäsenmaat toimittavat ensin kansalliset ennallistamissuunnitelmat, jotka kattavat kesäkuuhun 2032 päättyvän kauden ja sisältävät kesäkuun 2032 jälkeistä aikaa koskevan strategisen yleiskatsauksen. Ne toimittavat kesäkuuhun 2032 mennessä vuoteen 2042 ulottuvat kymmenvuotissuunnitelmansa ja strategisen katsauksen vuodelle 2050 sekä kesäkuuhun 2042 mennessä jäljellä olevan jakson kattavat vuoteen 2050 ulottuvat suunnitelmansa.

Tekstiin sisältyy jäsenmaille mahdollisuus ottaa suunnitelmiaan laatiessaan huomioon niiden omat moninaiset sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuurilliset vaatimukset, alueelliset ja paikalliset ominaispiirteet sekä väestötiheys, myös syrjäisimpien alueiden erityistilanne.

Ennallistamistoimien rahoittaminen

Tekstiin lisätyn uuden säännöksen mukaan komissiota pyydetään antamaan vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta **kertomus**, joka sisältää yleiskatsauksen EU:n tasolla käytettävissä olevista rahoitusvaroista, arvion täytäntöönpanoon liittyvistä rahoitustarpeista sekä analyysin mahdollisista rahoitusvajeista. Kertomukseen sisältyisi tarvittaessa myös ehdotuksia riittävästä rahoituksesta, sanotun kuitenkään vaikuttamatta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehukseen (2028–2034).

Lainsäätäjät sopivat myös, että otetaan käyttöön säännös, jolla jäsenmaita kannustetaan **edistämään nykyisiä yksityisiä ja julkisia järjestelmiä**, joilla tuetaan ennallistamistoimenpiteitä toteuttavia sidosryhmiä, kuten maankäyttäjii ja -omistajia, viljelijöitä, metsänhoitajia ja kalastajia. Tekstissä selvennetään myös, että kansalliset ennallistamissuunnitelmat eivät velvoita maita kohdentamaan uudelleen vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehukseen sisältyvää yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tai yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) rahoitusta tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi.

Uudelleentarkastelu ja hätäjarru

Alustavassa sopimuksessa vahvistetaan, että **vuonna 2033** komissio **tarkastelee** ja arvioi asetuksen soveltamista ja sen vaikutuksia maa- ja metsätalouteen ja kalastukseen sekä sen laajempia sosioekonomisia vaikutuksia.

Tekstissä säädetään myös mahdollisuudesta **keskeyttää** maatalouden ekosysteemeihin liittyvien asetuksen säännösten täytäntöönpano enintään yhdeksi vuodeksi antamalla täytäntöönpanosäädös, kun on kyse ennalta arvaamattomista ja poikkeuksellisista tapahtumista, joihin EU ei voi vaikuttaa ja joilla on vakavia vaikutuksia elintarviketurvaan EU:n laajuisesti.

Seuraavat vaiheet

Alustava sopimus toimitetaan neuvostossa kokoontuville jäsenmaiden edustajille (Coreper) ja parlamentin ympäristövaliokunnalle hyväksymistä varten. Jos teksti hyväksytään, molempien toimielinten on vielä hyväksyttävä se virallisesti lingvistijuristien viimeisteltyä sen. Tämän jälkeen teksti voidaan julkaista EU:n virallisessa lehdessä ja se tulee voimaan.

Taustatietoa

Euroopan komissio ehdotti 22. kesäkuuta 2022 luonnon ennallistamista koskevaa lakia vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian puitteissa. Strategia on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa. Yli 80% eurooppalaisista luontotyypeistä on huonossa kunnossa. Tähänastisilla toimilla luonnon suojelemiseksi ja säilyttämiseksi ei ole kyetty kääntämään tätä huolestuttavaa suuntausta.

Tämän vuoksi on annettu ensimmäistä kertaa ehdotus, jolla paitsi suojellaan luontoa myös ennallistetaan sitä. Ehdotuksella parannetaan luonnon tilaa asettamalla sitovia tavoitteita ja velvoitteita monenlaisille maa- ja meriekosysteemeille.

Jäsenmaiden on otettava käyttöön tehokkaita ja alueperusteisia ennallistamistoimia ekosysteemikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimien arvioimiseksi jäsenmaiden olisi tehtävä etukäteissuunnitelmia eli laadittava kansalliset luonnon ennallistamissuunnitelmat tiiviissä yhteistyössä tutkijoiden, sidosryhmien ja suuren yleisön kanssa. Ehdotuksessa määritellään myös luonnon monimuotoisuuden indikaattorit, joilla edistymistä mitataan.

Neuvosto pääsi ehdotuksesta yhteisymmärrykseen ("yleisnäkemykseen") ympäristöneuvoston istunnossa 20. kesäkuuta 2023, ja Euroopan parlamentti vahvisti kantansa 12. heinäkuuta.

- [Luonnon ennallistamista koskevasta asetuksesta saavutetun alustavan yhteisymmärryksen teksti](#)

Saatavilla toistaiseksi vain seuraavilla kielillä:

[EN](#)

- [Neuvoston yleisnäkemykseen luonnon ennallistamista koskevasta laista](#)
- [Luonnon ennallistaminen \(taustatietoa\)](#)
- [Biodiversiteetti: miten EU suojelee luontoa? \(taustatietoa\)](#)
- [Euroopan vihreän kehityksen ohjelma \(taustatietoa\)](#)

[Mikä on luonnon tila EU:ssa? \(Infografiikka\)](#)

[Mikä on luonnon tila EU:ssa? \(Infografiikka\)](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press